

”NIGER MÅ IKKE ENDE SOM SOMALIA”

Missionen EUCAP Sahel Niger i Sahel-regionen har hovedfokus på at styrke sikkerheden, da trusler som terror, smugling af mennesker, våben og narkotika fra de omkringliggende lande gør Niger endnu mere skrøbeligt, end det er i forvejen. FSBer Kenneth Albret håber, at han med sin mangeårige militærbaggrund og ekspertise inden for krise- og konfliktstyring kan yde sit til, at landet ikke bliver et nyt Somalia.

AF KATHRINE SCHMEICHEL

”Fattigdommen er altid synlig. Handicappede tiggere og andre, der flokkes i gadekrydsene for at udvise deres håbløshed og bede om almisser, påvirker én. Jeg ville så gerne kunne hjælpe alle, jeg ser på min vej. Men det kan jeg selvfølgelig ikke. Så jeg håber, at jeg med mit arbejde som human resource-rådgiver kan være med til at styrke Nigers sikkerhedsstyrker og således bidrage til, at landet undgår at blive lige så destabiliseret som Somalia, der har et meget svagt statsapparat.”

Ordene kommer fra FSB’er Kenneth Albret, der med en ekspertise inden for krise- og konfliktstyring har været udsendt til EUCAP Sahel Niger i Sahel-området siden marts 2014. Selve missionen har været i

gang fra juli 2012, og mandatet løber indtil videre til juli 2016.

Han fortsætter:

”Niger ligger nummer 187 ud af 187 lande på FN’s liste over verdens mindst udviklede stater, og hvis sikkerheden bliver bedre, har landet også bedre mulighed for at tiltrække internationale investeringer, som er et afgørende skridt for udvikling – væk fra sult, høj børnedødelighed og lavt uddannelsesniveau.”

Med en grænselinje på næsten 6.000 kilometer ligger det store ørkenland ’låst inde’ af syv lande – som bl.a. tæller Nigeria, Libyen og Mali – der bidrager yderligere til Nigers skrøbelighed ved

LANDEFAKTA OM NIGER

Niger er et af de varmeste områder på jorden med sparsomme vandreserver. Kun halvdelen af befolkningen har adgang til rent drikkevand.

- **Befolkningstal:** Ca. 17 mio.
- **Areal:** 1,3 mio. kvadratkilometer (mere end dobbelt så stort som Frankrig) – hvoraf kun 11 pct. kan dyrkes, resten er ørken og savanne
- **Hovedstad:** Niamey (ca. 1,3 mio. indbyggere)
- **Sprog:** Fransk (officielt), hausa, djerma
- **Religion:** Omkring 80 pct. muslimer, de resterende er kristne eller tilhængere af oprindelige religioner

Kilde: Danida og Wikipedia

Når de HR-ansatte møder Kenneth Albret (bagest th.), har de ofte ikke før beskæftiget sig med human ressource. Her deltager HR-personale fra nationalgarden i en workshop. Foto: Kenneth Albret

både at huse terrorgrupper som Al-Qaeda og Boko Haram og være arnested for narko-, våben- og menneskesmugling.

Rådgiver om HR-kompetencer

Selvom Kenneth Albret har en solid militærbaggrund med mere end 32 år i det danske forsvar, er hans opgave i den civile mission ikke at træne sikkerhedsstyrkerne militært, men at videregive HR-redskaber som god ledelse og personalepleje i en sikkerhedsmæssig kontekst. Formålet er bl.a. at ruste de fire sikkerhedskorps – nationalgarden, de væbnede styrker, gendarmeriet og politiet – indfra og forhindre personaleflugt på grund af dårlige løn-, karriere- og arbejdsforhold.

“Overordnet går missionen ud på at styrke sikkerhedsstyrkerne, så de bedre kan bekæmpe truslerne fra både terrorgrupper og organiseret kriminalitet. Min opgave går bl.a. ud på at træne og rådgive om HR-forhold som pension, kompetence- og karriereudvikling. For eksempel er personalemapper typisk en rodebunke af

papir, som ligger på støvede hylder og tit mangler vigtige oplysninger om nærmeste familie og bopæl. På grund af det manglende overblik får ledelsen nogen gange ikke sendt folk rettidigt på pension. Og hvad værre er: Man ved ikke, hvor store korpsstyrkerne reelt er og opererer derfor med en margin på plus/minus 100 mand i hver organisation.”

“EUCAP støtter ikke decideret opbygning af infrastruktur, men træner og rådgiver ud fra de forhold, der er. Dog støtter vi udvikling af både digitalisering og automatisering, sådan at f.eks. personalemapper, løn og køretøjer bliver styret af digitale systemer. Hvad angår bilparken, hjælper vi med at etablere et system, så sikkerhedsstyrkerne får overblik over, hvor bilerne befinder sig, hvor gamle de er, hvornår de skal efterses og skrottes. Vi støtter også renovering af styrkernes bygninger og lokaler for at forbedre træningsforholdene, ligesom vi træner instruktører og lærere i bl.a. pædagogik, informationsteknologi og planlægning, så de får bedre værktøjer til at lære fra sig.

Desuden hjælper vi på regeringsplan med juridisk at få forankret undervisernes funktion og karriereudvikling inden for sikkerhedsstyrkernes uddannelsesinstitutioner.”

Begrænset bevægelsesfrihed

På grund af den store fare for bl.a. kidnapninger og terroraktioner har de knap 60 internationale EU-missionsdeltagere – der har hovedkvarter i hovedstaden Niamey i den sydvestlige del af landet – en begrænset bevægelsesfrihed, da det er vigtigt for EU at passe godt på sine missionsansatte.

Missionens personale bor sammen i hold på fem-seks personer i villaer, som ligger et par kilometer fra hovedkvarteret. Der er udgangsforbud mellem kl. 23 og 6 om morgenen, og alle deltagere skal både meddele, hvor de går hen, og hvornår de er kommet tilbage. Om natten er villaerne beskyttet af bevæbnede vagter fra politiet udenfor og missionens egne ubevæbnede vagter indenfor.

Da FSBnyt fanger Kenneth Albret på en skype-forbindelse i slutningen af januar, er sikkerhedssituationen yderligere forværret, da det fransktalende Niger netop har været ramt af en voldsbølge, hvor en hel del kirker, alkohol-salgssteder, franske restauranter og et fransk kulturcenter blev afbrændt i kølvandet på det franske satiremagasin Charlie Hebdos karikaturtegninger af Muhammed. Ti mistede livet og et par hundredede blev såret.

”Vi håber, vi har set det værste, men har en fornemmelse af, at det ikke er færdigt endnu. Så vi afventer med nogen bekymring, hvad der sker i næste weekend efter fredagsbønnen,” siger Kenneth Albret.

Eksterne og interne udfordringer

Den svage sikkerhedssituation er bare en af mange udfordringer for missionen, som ifølge Kenneth Albret stort set kæmper med lige så mange interne udfordringer.

”Man kan godt sige, at missionen består af lige dele interne og eksterne komplikationer. Igennem de knap tre år, missionen har eksisteret, har vi haft en stor udskiftning af personalet, og der går ofte flere måneder, før den samme stilling bliver besat med en ny person, der kan fortsætte, hvor den forrige slap. Desuden er kravet om, at missionsdeltagerne skal kunne tale og skrive fransk på højt niveau en stor udfordring for missionen, som har haft svært ved at rekruttere de dygtigste eksperter.”

Sygdom og klima som udfordringer

”Vi har meget sygdom i blandt os – jeg har for eksempel haft malaria to gange – og missionen har ikke haft sin egen læge siden september 2014, hvorfor vi er henvist til de lokale sygehuse. Og så er her generelt en høj varme. Lige nu har vi vinter og derfor ’kun’ 33 grader om dagen, men fra marts vil dagtemperaturen kravle op i nærheden af 50 grader.”

Med udsendelser til bl.a. Vestsahara, Irak og Afghanistan er Kenneth Albret ”heldigvis tilvænnet” lande som Niger,

både hvad angår klima og sikkerhedssituation. Faktisk er han vild med at være i ørkenen – selvom han på grund af sikkerhedssituationen ikke kan tage ud om natten og kigge på det imponerende væld af stjerner, man netop kan opleve i en ørken. Hans største fritidsaktivitet er den ugentlige ridetur, han som medlem af Nigers eneste rideklub tager sammen med nogle kolleger.

”Vi har en bevægelsesradius på omkring ti kilometer inden for hovedstaden Niameys grænser, der ligger på kanten af ørkenen. Så rideturen hver lørdag er en god måde at få koblet af på – og opleve en snert af ørkenen.”

BLÅ BOG: KENNETH ALBRET

49 år, konflikt- og krisestyringseksperter, kaptajn af reserven, medlem af FSB siden 2013.

Udsendelser og job: Marts 2014-februar 2016 udsendt via FSB som Human Resources Training Expert til EUCAP Sahel Niger. 2009-14: Arbejdede i FN-regi i Finland og Østafrika med bl.a. krise- og konfliktstyring og missionsforberedende træning af nordiske officerer og FN-militærekspertter. 1999-2009: Udsendt af det danske forsvar (via NATO, FN eller koalitionsstyrkerne) til Albanien, Mellempøsten, Kosovo, Irak, Indien/Pakistan,

Stor glæde ved at skabe dialog

På trods af udfordringerne og de begrænsende sikkerhedsforanstaltninger, finder Kenneth Albret stor tilfredsstillelse i sit missionsarbejde.

”Jeg kan utroligt godt lide at træne sikkerhedsstyrkerne og være i dialog med dem. Og det er en stor glæde hver gang at opleve, hvordan dialogen i gruppearbejdet vokser efter de første par dage, hvor det stort set kun er mig og de med den højeste rang, der tør sige noget. Dertil kommer, at jeg oplever, at jeg konkret kan støtte dem, der har en HR-funktion. For mange af dem, jeg underviser, har bare fået dette ansvarsområde uden at vide noget om human ressource.” ■

NB! For mere fakta om EUCAP Sahel Niger læs da artiklen 'Udvikling og sikkerhed som fokus i EU's strategi for Sahel'.

Vestsahara, Abkhasien/Georgien og Afghanistan med funktioner som bl.a. FN-observatør, forbindelsesofficer, tolk i fransk, operationschef og militærrådgiver. 1988-1997: Arbejdede bl.a. som logistikker og indkøber i NATO's hovedkvarter og som koordinator i Eurocontrol (Den Europæiske Organisation for Luftfartens Sikkerhed) i Bruxelles samt i det danske forsvar bl.a. som forbindelsesofficer, instruktør og tolk.

Uddannelse: Ud over en omfattende uddannelse på mange niveauer i det danske forsvar har Kenneth Albret også en bachelor i internationale studier, et universitetsdiplom i fransk og en uddannelse som humanitær og civilmilitær koordinationsofficer fra FN-kontoret OCHA (Office for the Coordination of Humanitarian Affairs).

UDVIKLING OG SIKKERHED SOM FOKUS FOR EU'S STRATEGI I SAHEL

Tre CDSP-missioner, et omfattende udenrigs-, udviklings- og sikkerhedspolitisk samarbejde og EU's særlige udsending er nogle af de bærende fundamentet i EU's engagement i Sahel, der fokuserer på at bidrage til sikkerhed og udvikling i regionen, som er præget af terrorisme og organiseret kriminalitet.

AF KATHRINE SCHMEICHEL

Ingen udvikling uden sikkerhed. Og ingen sikkerhed uden udvikling.

Det er forenklet sagt EU's strategi for Sahel-området i Afrika, der omfatter Mali, Niger, Burkina Faso, Mauretanien og Chad.

Det er også en forenklet udgave af et citat af Mohamed Ould Abdel Aziz, Mauretaniens præsident og forhenværende formand for Den Afrikanske Union – som han dog har lånt fra den tidligere FN-generalsekretær, Kofi Annan. Med dette udsagn giver han udtryk for den samme tilgang til Sahel som EU.

EU's strategi for Sahel – udarbejdet af EU's Fælles Udenrigstjeneste, EEAS – fokuserer nemlig på at bidrage til sikkerhed og udvikling i regionen, der er udfordret af terrorisme og organiseret kriminalitet, hvilket også udgør en sikkerhedstrussel for Europa sammen med afledte følger som illegal indvandring og svækket forsyningsikkerhed på energiområdet.

Selvom EU har en regional tilgang til Sahel, er det også vigtigt at styrke de enkelte landes nationale kapacitet til selv at sikre stabilitet. Det gælder inden for alt fra militær, politi, retssikkerhed til god

Medierne var også tilstede ved åbningsceremonien for HR-træning af 18 borgmestre i Nigers største region, Agadez. Kenneth Albret sidder tv. Foto: Ugo Trojano, EUCAP

regeringsførelse og menneskerettigheder. Hvis ikke disse elementer styrkes nationalt, vil en regional tilgang forblive virkningsløs.

Tre kernepunkter

EU's regionale tilgang bygger på tre hovedelementer:

1. EU's strategi for sikkerhed og udvikling, som blev udarbejdet i 2011 med fokus på Mali, Niger og Mauretanien. Fokus er efterfølgende blevet udvidet til også at omfatte Chad og Burkina Faso.

Strategien går ud på:

- At støtte udvikling lokalt, nationalt og regionalt og styrke god regeringsførelse.
- At anvende både politisk og diplomatisk indflydelse til at bygge videre på og støtte eksisterende politiske og operative initiativer for sikkerhed og udvikling i regionen for at garantere ejerskab, sammenhæng og langtidsvirkning.
- At styrke sikkerheden og retsstatsprincipper.
- At imødegå og forebygge voldelig ekstremisme og radikaliserings.

2. Etablering af tre CSDP-missioner:

EUCAP Sahel Niger (2012-2016), EUTM Mali (2013-2015), EUCAP Sahel Mali (2015-17). CSDP (Common Security and Defence Policy of the European External Action Service) hedder på dansk 'EU's Fælles Sikkerheds- og Forsvarspolitik'.

3. EU's særlige udsending: Michel

Reveyrand-De Menthon har siden 18. marts 2013 fungeret som EU's særlige udsending i Sahel.

Forskellige missionsformål

EU's tre Sahel-CSDP-missioner opererer i Niger og Mali. Missionerne har forskellige formål som er henholdsvis civile og militære. Missionerne søger så vidt muligt at skabe synergi med andre udviklingsprojekter både i og uden for EU, bilateralt og med FN.

- **EUCAP Sahel Niger** (The European Union Capacity Building Mission Niger). Den civile mission blev etableret juli 2012 og har indtil videre fået forlænget mandat til juli 2016. Missionen har til formål at bidrage med en integreret, multidisciplinær, sammenhængende og bæredygtig udvikling med en menneskerettighedsbaseret tilgang, der samtidig også er med til at styrke sikkerheden i landet og således bidrage til at bekæmpe terrorisme og organiseret kriminalitet.

Antal medarbejdere: 56 udsendte og 35 lokalt ansatte.

- **EUCAP Sahel Mali** (The European Union Capacity Building Mission Mali). Den civile mission, der indtil videre har mandat fra januar 2015 til januar 2017, har til formål at genetablere de institutionelle forbindelser mellem de forskellige sikkerhedsstyrker i Mali (politi, gendarmeri og nationalgarden), myndigheder og politiske magthavere – bl.a. ved at opbygge et gennemsigtigt, professionelt og serviceorienteret ledelsessystem inden for sikkerhedsstyrkerne.

Antal medarbejdere: Foreløbigt 50 udsendte, men mål om 80.

- **EUTM Mali** (The European Union Training Mission) blev etableret i februar 2013 og har indtil videre fået forlænget mandat til maj 2016. Missionen har til formål at genopbygge, rådgive og styrke Malis militær på alle planer fra top til bund. Træning og rådgivning omfatter bl.a. logistik, HR, international folkeret og menneskerettigheder. Da der er tale om en militær mission, bidrager Danmark ikke på grund af forsvarsforbeholdet.

Antal medarbejdere: 550.

7 mia. euro til Sahel fra 2007-2020

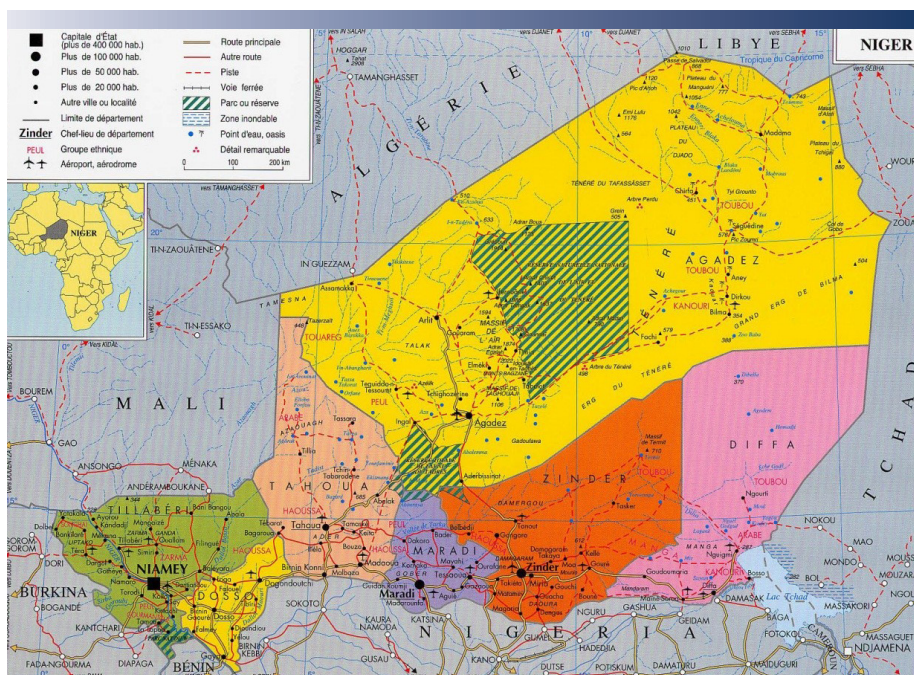
I perioden fra 2007 til 2020 vil EU bidrage med en samlet udviklingsstøtte til hele Sahel-området på 7 mia. euro (52,5 mia. kr.) – 3 mia. euro fra 2007 til 2013 og 4 mia. euro fra 2014 til 2020. ■

Læs mere:

http://www.eeas.europa.eu/africa/docs/sahel_strategy_en.pdf

Kilder:

- *Océane Lahanque, CPCC (Civilian Planning and Conduct Capability) med ansvar for EUCAP Sahel Niger og EUCAP Sahel Mali*
- *EU's Udenrigstjeneste*

Danmarks støtte til Niger går også til at sikre fred og stabilitet i den nordlige del af landet. Billedet stammer fra den årlige Nomade Festival.
Foto: Maria Hyttel

DANMARK FOKUSERER PÅ AT FORBEDRE LEVEVILKÅR OG STABILITET I SAHEL

Danmarks engagement i Sahel-området handler om at forbedre levevilkår for befolkningerne og fremme stabilisering gennem en brede spektrum og samtænkt indsats. Burkina Faso, Mali og Niger er danske prioritetslande og vigtige partnere for Danmark i Sahel.

AF HANNA OHM CLEAVER, UDENRIGSMINISTERIET

Sahel er en unik region i Afrika og hjemsted for stor kulturel rigdom og mangfoldighed. Samtidig præges regionen af betydelig skrøbelighed og store sikkerheds- og udviklingsudfordringer. Regionale tvister, en forarmet og isoleret befolkning, humanitære kriser og underliggende politiske - og sikkerhedsmæssige udfordringer skaber grobund for grænseoverskridende kriminalitet og voldelig ekstremisme.

Sahel-regionen har på grund af sin geografiske placering mange forbindelser til lande i Sahara og Nordafrika. Derfor er det vigtigt at håndtere kriser i Sahel i en

brede regional ramme, da regionale sikkerhedsudfordringer sætter hele regionen under pres med potentielt langtrækkende, destabiliserende konsekvenser for befolkningerne og på sigt Europas sikkerhed.

Danmarks prioritetslande i Sahel er Burkina Faso, Mali og Niger.

Udviklingssamarbejde med Burkina Faso siden 1973

Burkina Faso har i en lang årrække været blandt de mest stabile i Sahel og spiller en afgørende rolle i indsatser for at fremme regional stabilitet. Efter de store

politiske omvæltninger og folkelige protester, der førte til daværende præsident Blaise Compaorés afgang i efteråret 2014, ser situationen ud til igen at være stabiliseret, om end den fortsat er skrøbelig. Inden udløbet af den aktuelle overgangsperiode og afholdelsen af valg i oktober 2015 er det endnu for tidligt at spå om udviklingen. Danmark støtter afholdelsen af valg for at sikre en legitim proces og bred folkelig deltagelse. Herudover støtter vi NGO'er, der spillede afgørende, konstruktive roller før og efter begivenhederne.

Samarbejdet mellem Burkina Faso og Danmark blev indledt tilbage i 1973. Den samlede bistand var i 2014 ca. 275 mio. kr. med fokus på god regeringsførelse, økonomisk vækst i landbruget, bl.a. gennem forbedret konkurrenceevne og produktivitet i den private sektor, samt vandforsyning. Danmark støtter bl.a. lokale konfliktløsningsindsatser og leder sammen med Burkina Faso en arbejdsgruppe om, hvordan man imødegår voldelig ekstremisme i regi af Global Counter Terrorism Forum.

Mali som prioritetsland siden 2007

Mali har været et dansk prioritetsland siden 2007. Efter krisens start i 2012, hvor oprørsgrupper og militante islamister forsøgte at overtage kontrollen med den nordlige del af landet efterfulgt af et militærkup i syd, er Mali blevet en central dansk partner i Sahel. Udviklingsengagementet fokuserer på demokratisering, fred og forsoning, styrkelse af statens funktioner samt økonomisk vækst og jobskabelse. Engagementet blev i forbindelse med krisen justeret og rummer elementer, der bl.a. støtter lokale konfliktløsningsindsatser og inddragelse af civile aktører i politiske processer. Samtidig tilskynder Danmark fortsat til en reformdagsorden både bilateralt og gennem EU. Sikkerhedspolitisk bidrager Danmark til FN's fredsbevarende mission MINUSMA og andre tiltag, der skal styrke sikkerhedssektoren. Der forventes et gennemsnitligt, årligt udbetalingsniveau på ca. 175 mio. kr. fremover.

Udviklingssamarbejde med Niger siden 1970erne

Niger spiller en vigtig rolle i indsatserne for at fremme stabilitet i Sahel. Kriser i nabolandene Mali, Libyen og Nigeria samt tilstedeværelsen af voldelige, ekstremistiske grupper og stigende radikaliserer er med til at true Nigers sikkerhed og udvikling. Udviklingssamarbejdet med Niger går tilbage til starten af 1970erne. Dansk støtte går bl.a. til udvikling af landbrugssektoren, vand og sanitet, god regeringsførelse, fremme af kvinders rettigheder samt fred og stabilitet i det nordlige Niger. Sikkerhed og stabilisering

vil spille en væsentlig rolle i det nye landeprogram, der igangsættes i 2017. Da repræsentationskontoret i hovedstaden Niamey blev nedlagt i 2014, administreres programmerne nu fra ambassaden i Ouagadougou i Burkina Faso. Udviklings-samarbejdet fortsætter på uændret niveau med omkring 100 mio. kr. årligt. ■

DANMARK I SAHEL

Danmarks engagement i Mali, Burkina Faso og Niger har til formål at bidrage til at forbedre levevilkårene og fremme stabilisering. Dette sker ved en bredspektret og sam-tænkt indsats, der omfatter:

1. Politisk engagement
2. Langsigtet udviklingssamarbejde
3. Militært bidrag til MINUSMA
4. Humanitær støtte
5. Det regionale Freds- og Stabiliseringsprogram for Sahel 2013-2017:
 - Fokus på mægling og forsoning
 - Demokratisk kontrol med sikkerhedssektoren
 - Bekæmpelse af voldelig ekstremisme og organiseret kriminalitet

SAHEL-KONFERENCE I KØBENHAVN

Den 9 januar 2015 afholdt FSB en heldagskonference om sikkerhedspolitiske udfordringer og internationale indsatser i Sahel-regionen. Konferencen bestod af tre dele, der først bød på oplæg om de sikkerhedsmæssige udfordringer i Sahelregionen, dernæst på oplæg om Maghreb og Libyens rolle i Sahel og sidst på oplæg om de internationale indsatser i Sahel-regionen. På konferencen deltog ud over FSB og Udenrigsministeriet også Forsvarsministeriet, Rigspolitiet, repræsentanter fra EU's Fælles Udenrigstjeneste, repræsentanter fra den franske ambassade, ambassadøren fra henholdsvis Burkina Faso og Niger, sikkerheds- og udviklingseksperter samt repræsentanter fra venskabsorganisationer og NGO'er. 80 personer deltog i konferencen, som blev afholdt i Dansk Arkitektur Center i indre København.

MENINGSMODIG DAN-SKER-PRIS TIL PETER VIGGO JAKOBSEN

Foreningen for Freds- og Stabiliseringsberedskabet har på sit årsmøde 28. februar 2015 tildelt Peter Viggo Jakobsen, lektor ved Forsvarsakademiet og professor ved Syddansk Universitet, prisen som Meningsmodig Dansker. Han får prisen på 5.000 kr. for sit store arbejde med at udbrede kendskabet til komplekse sikkerhedspolitiske problemstillinger og for sine ligefremme holdninger til udenrigspolitiske emner. Prisen har før været uddelt til valgekspert og professor Jørgen Elklit, Mellemøstekspert Hannah Ziadeh, tidligere chefpolitiinspektør Kai Vittrup samt valgobservatør og tidligere formand for foreningen Anders Heding for hans kritiske rapport til EU-Kommissionen om EU's valgmissioner. Prisen blev indstiftet i 2010 af tidligere politiker og daværende formand for FSB-foreningen, Tom Høyem, der finansierede den anonymt i tre år. I dag finansieres den af foreningen selv.

ET FREDELIGT OG REDELIGT VALG I TUNESIEN

Tunesiens første frie parlaments- og præsidentvalg forløb nærmest fejlfrit. Men en ny regel på valgstederne gjorde det svært for valgobservatørerne at passe deres arbejde. Læs beretningen fra Karin Bergquist, der observerede tre steder – bl.a. i Sidi Bouzid, hvor det arabiske oprør startede.

AF KARIN BERGQUIST, JOURNALIST OG FSB'ER

Den tidlige morgensol bader dalen med palmelunde, oliventræer og bjergmassiver i et særligt klart skær. Vi forcerer små uvejsomme stier afgrænset af figenkaktus i Sidi Bouzid-regionen i det centrale Tunesien. Og dér i det fjerne vejr er et rødt tunesisk flag på toppen af en skole. Så er vi fremme ved valglokalet.

Anledningen er præsidentvalget 21. december 2014. En valgtilforordnet viser glad rundt, og de første vælgere er ankommet – tre kvinder i kjoler og tørklæder – mens en kvindelig kontrollør fra den regionale valgkommission holder opsyn. Rækkefølgen er ikke til at tage fejl af. Kvinderne stemmer først, fordi de skal hjem og lave mad, så mændene og hen ad eftermiddagen de unge, hvis de da kommer.

Det går overraskende glat hele dagen, hvor Tunesien gennemfører det første frie præsidentvalg, siden grønthandleren Mohamed Bouazizi antændte gnisten til det arabiske oprør, der førte til Ben Alis flugt i 2011.

Ny regel hindrer observatørarbejdet

Eneste hage er en ny regel om, at kun én observatør og én repræsentant for politiske partier har adgang til stemmelokalet, og at alle skal forlade valgstedet hurtigst muligt med det resultat, at folk ikke rigtig har mulighed for at komme hen og fortælle os om uregelmæssigheder. Reglen er skabt for at få processen til at glide nemmere og undgå menneskeprop-pet på valgstederne, hvor køb af stemmer og indflydelse på vælgerne nemt kan ske. Hvis der foregår noget ureglementeret, vil det foregå uden for valgstederne, hvor vi stort set ikke befinder os.

Core Team har udpeget valgstederne ved 'random sample', der sikrer stor statistisk sikkerhed og kan angive tidlige resultater. EU-missionen har i alt 28 langtidsobservatører og 28 korttidsobservatører. Mit team består af mig og min cypriotiske makker, og vores valgsteder er spredt over store afstande med 30-40 minutters kørsel imellem hver, hvilket giver ned til 10-15 minutter på nogle valgsteder. Vi har altså kun tid til at udfylde formularer og ikke til at tale med folk eller observere udenfor. Ifølge observationerne er alt gået fint, og den ny regel sikrer ro og orden. Men vi ved ikke, hvad der er foregået udenfor. Vi må så håbe, at den tunesiske presse gør sit arbejde. Rygter svirrede undervejs om svindel fra de to store partier, men rygtesmedjen arbejder stærkt i Tunesien.

Til parlamentsvalget 23. oktober 2014 vandt det nye parti Nida Tounes med 86 ud af 217 pladser over det moderate islamistparti Ennadha, der fik en lille tredjedel af pladserne (69 ud af 217) i Tunesiens nye parlament og dermed kan blokere lovforslag. Valgprocenten var nær 70 pct. Til præsidentvalget 26. november var valgprocenten faldet til 60 pct., og denne gang fik lederen af Nida Tounes, den 88-årige Beji Caid Essebsi, kun en lille valgsejr på 45 pct. over rivalen, Moncef Marzouki, som fik 35 pct. af stemmerne takket være 'Ennadha-maskinen', der havde sikret hans vælgergrundlag. Ennadha opstillede ikke selv en kandidat, men mobiliserede deres vælgere til at stemme på Marzouki.

Valgtræthed gav lav stemmeprocent

Da ingen af kandidaterne fik over 50 pct. af stemmerne, måtte tuneserne ud i en

anden runde af præsidentvalget, som Beji Caid Essebsi vandt med 56 pct. af stemmerne mod 44 pct. til Marzouki. Valgdeltagelsen var på 60 pct. ud af de 5,2 mio. tunesere, der havde valgt at registrere sig af de 8,4 mio. stemmeberet-

Foto: Sonja Iskov

BLÅ BOG: KARIN BO BERGQUIST

52 år, cand. comm. & off. adm., journalist og konsulent i knap 20 år (inkl. 5 år i udlandet) for medier, NGO'er, COWI og senest NIRAS som projektleder for konferencen 'Stabilisering af Sahel' i januar 2015.

Tidligere job og udsendelser: Udenrigsjournalist for Danmarks Radio, Weekendavisen, magasinet Udvikling og forfatter bl.a. til 'Revolutionens Børn. Unge i Teheran'. Konsulent på Danida-evaluering af dansk bistand om demokrati og menneskerettigheder. Valgobservatør for EU i Tunesien (2014 og 2011, 3 måneder), Senegal (2012, 2 måneder), Elfenbenskysten (2010, 1 måned), Burundi (2010, 1 måned), Togo (2010, 1 måned). Korttidsobservatør i Makedonien for OSCE (2014).

Kvinderne var godt repræsenteret ved valgene i Tunesien som vælgere og valgtilforordnede. Parlamentet består nu af en tredjedel kvinder, ligesom der var en kvindelig kandidat til præsidentvalget. Ifølge den ny valglov skal valglisten repræsenteres ligeligt af kvinder og mænd. Foto: Karin Bergquist

tigede tunesere. Det var altså kun 3,5 mio. tunesere, der stemte ud af en befolkning på i alt 11 mio.

Mange af de fraværende vælgere er unge tunesere, der ikke længere tror på revolutionen eller på politik i det hele taget og ikke følte sig repræsenteret af de to kandidater. Marzouki repræsenterede mere af det samme, nemlig islamisterne, som ikke har formået at rette op på den høje arbejdsløshed, faldende investeringer og turisme. Samtidig opleves usikkerhed langs grænserne på grund af øget uro, kriminalitet, vold og terrortrusler nær Algeriet og Libyen. Nida Tounes, anført af Beji Caid Essebsi, består bl.a. af politikere fra det tidligere regime, så mange frygter, at Ben Ali-tiden vender tilbage, og at den juridiske overgangsproces, der skulle kaste lys over fortidens synder, går i stå.

Efter en valgkamp baseret på frygten for terrorisme blev Beji Caid Essebsi præsident på grund af sin politiske erfaring, og fordi sikkerhed står højt på dagsordenen. Han var indenrigsminister for Tunesiens første præsident Habib Bourghiba og

talsmand for parlamentet under Ben Ali. Beji Caid Essebsi ledte også landet frem mod det første frie valg til den nationale forfatningsforsamling i 2011. Som bekendt valgte Tunesien, modsat Egypten, at udforme en ny forfatning, før præsidentvalget.

Tre valg tre steder

Parlamentsvalget den 23. oktober foregår for mit team i industri- og havnebyen Sfax, der producerer 40 pct. af Tunesiens BNP, især via tekstil og oliven. Træningen af valgforordnede og akkreditering til repræsentanter for partierne er forsinket og skaber uro på valgdagen. Optællingen af stemmer fra hele regionen sker i en kold sportshal, og vores lokale tolk må fortrække til et lunt bedelokale under stadion, mens vi på afstand sidder og observerer processen på tilhørrækkerne. Det begrænser observationens effekt, men sker for at sikre arbejdsro til valgpersonalet. Det er en svær afvejning, men under de foregående valg havde nationale observatører skabt forstyrrelser. Processen slutter sent næste eftermiddag.

Vi observerer første runde af præsidentvalget den 26. november i Zaghuan, en bjergrig og grøn egn, med smukke ruter rundt i alle seks administrative enheder. Valgdagen forløber fint, og optællingen af stemmer fra hele regionen foregår effektivt i et fint kulturcenter med fuld adgang for os alle og slutter allerede 6.30 næste morgen.

Til anden runde af præsidentvalget er vi så i Sidi Bouzid, hvor revolutionen startede.

Det er en fattig region med høj arbejdsløshed – og derfor blev vi overraskede over at se nye veje, et levende kulturcenter og masser af sportspladser for de unge. Alt sammen noget, der er kommet til efter den famøse gnist, der startede det arabiske forår.

Lutter skønhedsfejl på valgdagen og i protokollerne. Formanden for valgkommissionen og personalet er i hopla. Overordnet var vi observatører til et valg, der forløb effektivt, redeligt og fredeligt. Nationalhymnen synges stående på stole før morgenmaden, og så er valget forbi. ■

MEDDELELSER FRA FSB-TEAMET

- FSB-teamet deltog i EU Focal Point-møde for valgobservation i Bruxelles 4.-5. december 2014.
- FSB-teamet deltog 15.-16. januar 2015 i UNDAC-møde (United Nations Disaster Assessment and Coordination) hos Beredskabsstyrelsen (BRS). Her deltog ud over BRS og FSB, danske UNDAC-medlemmer, chefen for UNDAC OCHA (Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), en repræsentant fra Udenrigsministeriet (Kontoret for Humanitær bistand, Civilsamfund og Personelbistand) samt et UNDAC-medlem og nødhjælpschef for Det Internationale Røde Kors (IFRC).
- Introduktionskursus for ny-optagede FSB-medlemmer afholdes 24.-26. april 2015 på Beredskabsstyrelsens Kursuscenter i Snekkersten.
- FSB's ansøgnings- og interview-seminar afholdes 23. april 2015.
- Sahel-regionen er et vigtigt fokusområde for Danmark. Derfor søger FSB dygtige eksperter, som behersker fransk på et højt arbejdsniveau.
- Deadline for ansøgninger om optagelse i FSB er 1. marts 2015. Optagelsessamtaler finder sted en gang om året.

ANTAL UDSENDTE FSB'ERE

FSBnyt, 1 – Marts 2015

Udenrigsministeriet
Asiatisk Plads 2
1448 København K
Tlf. 33 92 00 00
um@um.dk
www.um.dk

Abonnement og udsendelse

Elektronisk udsendelse ved NIRAS
fsb-niras@niras.dk
<http://fsb.niras.dk>

Redaktion

Kathrine Schmeichel
ks@kathrineschmeichel.dk
Emilie Fity og Anna Cecilie Varnild
fsb-niras@niras.dk
Christina Markus Lassen (ansv.)
Layout: gipsy graphics

Artikler i FSBnyt er ikke nødvendigvis i overensstemmelse med Udenrigsministeriets synspunkter